

Själevads kyrka

Sveriges vackraste kyrka

Nu även som frimärke

1998 utsågs Själevads kyrka till Sveriges vackraste kyrka i Tidningen "Året Runt" och år 2020 fick den samma utmärkelse i tidningen "Dagen". Själevads kyrka har även placerat sig högt vid flera liknande utmärkelser senare.

Väl synlig över bygden ligger Själevads kyrka. Från den åttkantiga kyrkan har man fin utsikt över Själevadsfjärden och Moälvens dalgång. Kyrkan är en populär dop- och vigselkyrka och erbjuder ett rikt musikutbud.

Kyrkan invigdes 1880 och ersatte då Själevads gamla kyrka som låg strax öster om den nuvarande. En stensättning i marken och ett kors som tidigare suttit på den gamla kyrkans tak markerar platsen.

Den lokale guldsmeden Anders Nylander gjorde en ritning på Själevads kyrka inspirerad av kyrkan i Byske. Stockholmsarkitekten Axel Fredrik Nyström granskade och reviderade ritningen. Arbetet med att bygga den nya kyrkan leddes av byggmästare P O Hillgren. Bygget utfördes genom så kallad gångled där varje hushåll, efter förmåga, i tur och ordning svarade för dagsverken. Kyrkan stod klar efter endast fyra år.

Stilen är delvis nyklassicistisk med kolonnprydda gavlar liknande ett grekiskt tempel och med ett ljust och luftigt kyrkorum. Den åttkantiga formen var nödvändig för att kunna bygga kyrkan på önskad plats. Valet av plats gjorde det nödvändigt att placera altaret i väster och ingången i öster, vilket inte hör till traditionen.

Förändringar

Självevads kyrka har renoverats i olika etapper under åren. 2018 var ett år då kyrkans verksamhet genomgick en modernisering. Fler möjligheter, inte minst för barnverksamhet, förverkligades genom att ett inglasat barnrum byggdes i kyrkorummet.

Rummet innehåller en lekhörna som flitigt används vid arrangemang i kyrkan och även av spontana kyrkobesökare. I samband med att kyrkorummet gjordes om, togs ett stort antal kyrkbänkar bort och på så sätt skapades ett öppet och flexibelt kyrkorum. Det tillkom även centralaltare, ny belysning och uppdaterat ljud. Samma år gjordes en konvertering från direktverkande el till vattenburen bergvärme.

Dessförinnan hade processen med fönsterrenovering startats liksom fasadrenovering för lanternin och torn. Det skapades även nya förrådsutrymmen och en kaffehörna. En generell tillgänglighetsanpassning inleddes och under 2020 förseddes huvudentrén med ramp och dörrautomatik. År 2021 sattes ett tidstypiskt trästaket runt kyrktomten (360 löpmeter).

Under 2022 byttes koppartaket på det största av kyrkans tre tak och samma år utfördes omfattande konserveringsåtgärder av altartavla, takkupol, predikstol och övriga invändiga föremål. Arbetet skedde med stor omsorg, konservatorer har även arbetat med kyrkans målningar.

Altaruppsatsen

Den gamla altaruppsatsen är ett verk från 1700-talet av skulptören Johan Edler dä. Den fanns ursprungligen i den gamla kyrkan.

Under den stora altartavlan finns målningen Nattvardens instiftande. Gjord av Erik Hofverberg och inköpt till den gamla kyrkan 1773.

Altartavlan

Altartavlan i barockstil från 1923 är en kopia av Rubens Lansstöten. Den är gjord av själevadskonstnärerna Gustaf Strandberg och Gunnar Wiberg.

Kupolen

Takkupolen byggdes till vid restaureringen 1923 då det var nödvändigt att minska kyrkorummets volym för att få ner uppvärmningskostnaderna. Höjden är knappt 20 meter men konkava målningar lurar ögat att tro att kupolen är högre än den är.

På 1950-talet gjorde konstnären Fredrik Henkelman målningarna med temat tro i arbetslivet.

Konservatorer tog sig an kupolen med förbättringsåtgärder under 2022.

Kristusskulpturen

Den Kristusskulptur som står till höger om altarpopsatsen är en kopia av Thorvaldsens Kristus. Skulpturen inköptes på auktion före 1880 för 100 riksdaler. Den blev då placerad framme vid koret fram till restaureringen 1923.

Votivskeppet

Ett votivskepp var ofta en gåva som var grundad på ett givet löfte. Votivskeppet uppe vid läktaren är en tremastad fullriggare som skänkts av en fiskare från Grisslan år 1788.

Kyrksilvret

Natten mot första februari 1986 stals allt kyrksilver ur kyrkan. Efter antagande att silvret var avyttrat eller nedsmält införskaffades helt nytt. Våren 2002 återlämnades det mesta av stöldgodset.

Klockspelet

Härnösands stift har tre kyrkor med klockspel; Härnösands domkyrka, Tåsjö kyrka och Själevads kyrka, där man kan höra klockspel regelbundet dagligen. Klockspelet är programmerat vissa tider men kan också spelas från orgeln vid vigslar, dop och konserter. Själevads klockspel har 21 klockor i olika storlekar. Den tyngsta klockan väger 150 kg, den minsta 2 kg.

Klockorna är byggda på gammalt vis i brons, är gjutna i Holland och levererade av Skånska Klockgjuteriet AB. Finansieringen av Själevads klockspel möjliggjordes genom insamling av frivilliga gåvor och bidrag. Insamlingen startade våren 2006 på initiativ av medlemmar i Själevads kyrkokör i samråd med representanter för Själevads församling.

Orgeln

Orgeln i Själevads kyrka är tillverkad hos Grönlunds Orgelbyggeri i Gammelstad 2007. Liksom kyrkans första orgel, byggd av Åkerman & Lund 1880, har den fransk romantisk stil med inspiration och idéer främst från orgelbyggare Aristide Cavallie Coll (1811–1899). Orgelns fasad är ritad av arkitekt Ulf Oldaeus.

Den festligaste av alla stämmor är Trompette Marine som är spelbar från alla tre manualer samt pedal. Piporna är placerade horisontellt ut i rummet och ger klangen en festivitas som inte lämnar någon oberörd. Orgeln har 53 stämmor och ca 5000 pipor.

I montern längst bak i kyrkan ser du

- * Oblatask gåva av kyrkvärden Erland Sehlstedt och h.h Göta 1959.
- * Kalk 1500-tal med sexkantig fot.
- * Dopskål 1788.
- * Kalk 1902 med förgylld sexkantig fot.
- * Kalk förgylld. Gåva till Själevads kyrka 1946 från fabrikör Johan Hägglund, Gullänget.
- * Kanna päronformad "Denna kanna tillhör Själevads kyrka och är omgjord 1789."
- * Kanna försedd med kristusmonogram. Gåva till Själevads kyrka av Annie Kallin 1955.
- * Timglas med ställ av ljus ek. Höjd 52 cm 1600-tal. Renoverat 1945.

Skulpturerna av de fyra evangelisterna Matteus, Markus, Lukas och Johannes med sina symboler och Madonnan:

Matteus 1700-tal

Markus 1700-tal

Lukas 1700-tal

Johannes 1700-tal

Madonnan 1500-tal

Produktion Linda Holmlund. Foto Håkan Kvam, Per Ågren, Tova Eriksson, Erik Forsberg, Anton Näslund, Reinoud van der Zwan